

sig klart det Modsætningsforhold, der er, skal man blot tænke paa Beværtning med stærke Drikke og paa Bagerier eller Bageriudsalg; og man vil straks se, at her er ingen Sammenligning mulig. Vi ved alle, hvad Beværtning med stærke Drikke fører til for mange Mennesker. Der er ingen, der begynder at drikke paa Beværtning, fordi han vil være Dranker, men Selskabslivet trækker ham. Og efterhaanden er den paagældende ikke mere Herre over denne Vane, den kræver mere og mere. Og det gaar for manges Vedkommende saaledes, at medens de begyndte paa en fin Beværtning, ender de i en Kælder i en Sidegade. Men der er ingen Mennesker, der tager Skade af, at de køber et Brød mere, end de har Brug for. Det tredie Hovedprincip, jeg vil nævne, er det kommunale Selvstyre, der i ret stor Udstrækning blev gennemført ved Loven af 10. Maj 1912.

Man vil maaske spørge, hvilke Frugter det har haft, at vi fik dette kommunale Selvstyre. Her skal jeg først nævne, at vi ude paa Landet havde noget, som man populært kaldte „Sutter“; det var Foreninger, som kun havde den Opgave at servere stærke Drikke. Det var ikke nogle Mennesker, der havde følt Trang til en Sømmenslutning, nej, det var en eller anden Forretningsmand, som syntes, der var en Forretning at gøre, og saa indbød han Folk til at nyde en Kaffe-punch, en Bajer, en Toddy, eller hvad det nu var; og den gav han dem gratis, naar bare de vilde underskrive Vedtægterne; paa den Maade fik han mange Medlemmer. Disse Foreninger eksisterede i ret stor Udstrækning ud over det ganske Land, men der var det ejendommelige ved disse Foreninger, at det eneste Sted, hvor de kunde trives, var ved Siden af Kroerne. Her ser vi det samme, som jeg nævnte før: man begyndte med at drikke paa Kroen, men man endte med at drikke i „Sutten“, for dér kunde man drikke billigere. Men ved Loven af 10. Maj 1912 blev den Bestemmelse gennemført, at en Spiritusbevilling ikke kunde gives, naar Sogneraadet havde sagt nej, og disse „Sutter“ kunde ikke fortsætte deres Virksomhed uden Bevilling. Ikke et eneste Sogneraad sagde ja til at give en saadan Bevilling, og dermed var disse „Sutter“ ude af Verden, dem kender vi ikke mere.

Et andet Forhold, jeg vil nævne, er Drikkeriet i Butikker og ved Auktioner. Hvordan Drikkeriet foregik i Butikkerne, er der sikkert ingen i denne Sal, der ikke kender Eksempler paa fra de forskellige Pladser ude omkring i Landet. Hvordan

Drikkeriet foregik ved Auktioner, har jeg selv i sin Tid, da jeg som Sognefoged skulde være til Stede ved Auktioner, haft Lejlighed til at se. Tidspunktet var kommet, da Auktionen skulde begynde, man ventede og ventede. Omsider kom der saa en Vogn fra — ja, nu husker jeg ikke, om det var fra en Kromand eller en handlende, og det er ogsaa ligegyldigt. Men Vognen var godt lasset med Spiritus, og saa snart den var der, blev hele Forsamlingen bedt om at komme ind, og der blev serveret for dem gratis. Hvem der betalte, det var der ingen Tvivl om, enten var det den Mand, der lod Auktionen afholde, eller det var Fuldmægtigen eller begge i Forening; det var sikkert ikke den Mand, der kom med Varerne, der serverede gratis. Dette Drikkeri er vi fri for, det kender vi ikke mere, hverken i Butikker eller ved Auktioner. Og de Eksempler, jeg her har fremdraget, viser, hvilken Betydning det har haft, at vi fik Loven af 1912.

Naar jeg nu skal omtale enkelte af de Hovedprincipper, som Landstinget har beskæftiget sig med, skal jeg først nævne Bestemmelserne angaaende Bevillingstiden, som Ministeren ogsaa var inde paa. Det forekommer mig efter Ministerens Udtalelser, at vi ser ikke saa lidt forskelligt paa det Forhold. For Øjeblikket er Forholdet i vore Købstæder det, at i 42 er Bevillingstiden 5 Aar, i 6 er den 8 Aar, i 19 er den 10 Aar, og 9 Byer, deriblandt København og Frederiksberg, har livsvarige Bevillinger. Det forekommer mig, at dette er et Vidnesbyrd om, hvorledes Købstæderne i Almindelighed ser paa Spørgsmaalet om Bevillingstiden. Der er ikke Tvivl om, at en kort Bevillingstid har sin store moralske Betydning overfor dem, der sidder inde med Bevillingerne. Jeg tror ikke, at Beværterne er daarligere end andre Mennesker, men jeg tror heller ikke, de er bedre; jeg tror, at de, naar Bevillingen er givet paa kort Tid, vil vogte sig for, at der bliver Anledning til virkelig begrundet Klage over den Maade, hvorpaa deres Beværtninger drives, hvorefter man ikke vil være saa ængstelig for at støde den offentlige Mening, naar man har sin Bevilling paa Livstid. Der hører ikke saa ganske lidt til at faa en Vært fradømt Bevillingen, skønt det dog kan lade sig gøre.

Naar Forholdene er saadanne, forekommer det mig ganske naturligt, at man baade i Kommissionen og ved Folketingets tidligere Vedtagelser har holdt paa en kort Bevillingstid, nemlig 5 Aar. Nu har Landsstinget sat den Bestemmelse ind, at Be-